

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/228/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8420200238                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.02.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Holíč             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:8420200238.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Y. J., narodeného XX. T. XXXX, Ľ., L. XXX/X, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Maroš Zima, s.r.o., Stará Ľubovňa, Okružná 1945/107, IČO: 47 234 831, 2/ T.Q. P., narodenej XX. Y. XXXX, Ľ., L. XXX/X, proti žalovaným 1/ P. J., narodenému XX. H. XXXX, Ľ., R. U. XXXX/XX, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s.r.o, Poprad, Dostojevského 3313/12, IČO: 36 858 935, 2/ T. J., narodenému XX. U. XXXX, Ľ., X. XXXX/XXX, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, pôvodne vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6C/4/2020, súčasne vedenom na Okresnom súde Poprad, o dovolaní žalobcu 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2022 sp. zn. 12Co/4/2022, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni 2/ a žalovanému 2/ sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

Žalovaný 1/ má voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 30. júla 2021 č.k. 6C/4/2020-126 vo výroku I. určil za neplatnú darovaciu zmluvu z 18. januára 2008 uzatvorenú medzi darkyňou V. J., rod. W. a obdarovaným P. J., rod. J.; vo výroku II. úspešným žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal a vo výroku III. priznal štátu voči žalovanému 1/ plnú náhradu trov konania.

1.1. Svoje rozhodnutie postavil na závere, že v konaní pod sp. zn. 2C/100/2009 sa v tomto spore žalovaný 1/ (P. J.) v postavení žalobcu domáhal voči v tomto spore žalobcom 1/ (Y. J.) a 2/ (T. P.) a žalovanému 2/ (T. J.) v postavení žalovaných zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva v jeho prospech k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXX, k.ú. Ľ., ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú označené osoby s tým, že jeho žalobe bolo vyhovené rozsudkom súdu prvej inštancie sp. zn. 2C/100/2009 z 12. apríla 2011, ktorý bol na základe odvolania podaného protistranou uznesením

odvolacieho súdu sp. zn. 11Co/59/2011 z 26. júna 2012 zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že odvolací súd o.i. uložil súdu prvej inštancie ako predbežnú otázku vyriešiť si otázku ne/platnosti tu napádanej darovacej zmluvy (vznesenú žalovanými) v tom zmysle, či daryňa bola v čase uzatvorenia darovacej zmluvy schopná posúdiť význam svojho konania a jeho následky, pretože spoluvlastnícky podiel na vyporiadavaných nehnuteľnostiach o 6/10 z celku žalovaný 1/ nadobudol práve na základe tejto darovacej zmluvy. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo pre žalovaných 1/ a 3/ impulzom na podanie určovacej žaloby, ktorú súd z konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vylúčil na samostatné konanie s tým, že na návrh žalovaných 1/ a 3/ (v tomto spore žalobcov 1/ (Y. J.) a 2/ (T. P.) pribral do konania na strane žalovaného 2/, žalovaného 2/ (T. J.) z konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Naliehavý právny záujem na podanej žalobe mal za preukázaný tým, že nie len žalobcovia, ale všetky strany sporu dosiahnu odstránenie spornosti a ochranu svojich oprávnených záujmov, lebo v prípade kladného rozhodnutia nebude potrebné, aby prebiehalo nové konanie o určenie vlastníckeho práva, no bude potrebné nanovo prejednať dedičstvo po daryni neb. V. J.. Na základe vykonaného dokazovania, predovšetkým s poukazom na výpovede strán sporu, svedkýň X., T., T.. D., T.. Z. a závery znaleckého posudku psychiatricky T.. W. dospel k záveru, že daryňa nemala v čase uzatvorenia napádanej zmluvy spôsobilosť na taký právny úkon a preto napadanú darovaciu zmluvu vyhlásil za neplatnú. Na závery posudku znalkyne L.. R. svedčiacom o opaku nemohol prihliadať, lebo táto znalkyňa nebola oprávnená posudzovať otázku, či daryňa bola spôsobilá uzatvoriť darovaciu zmluvu. Uviedol dôvody, prečo nevykonal žalovaným 1/ navrhnutý výsluch T.. W.. Úspešní žalobcovia si náhradu trov konania neuplatnili, zo spisu im žiadne ani nevyplyvali, preto im ich náhrada nebola priznaná. Štátu proti neúspešnému žalovanému 1/ priznal plnú náhradu trov. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa ustanovení § 137 písm. c) CSP, § 34 a § 38 ods. 1, ods. 2 Obč. zák.; výrok o trovách konania podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 28. apríla 2022 sp. zn. 12Co/4/2022 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo vyhovujúcom určovacom výroku tak, že žalobu zamietol a stranám ani štátu náhradu trov konania nepriznal. Vzhľadom na to, že odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku je len právne posúdenie otázky ne/existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorú posudzoval už súd prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné a účelné na prejednanie odvolania nariaďovať pojednávanie, keď si to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

2.1. Procesnou podmienkou určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP (vzájomná určovacia žaloba bola podaná dňa 16. novembra 2017, teda za účinnosti Civilného sporového poriadku), je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd sa preto v prvom rade musí zaoberať otázkou prípustnosti určovacej žaloby a v tej súvislosti aj otázkou danosti naliehavého právneho záujmu, ktoré podmienky tvoria *conditio sine qua non* určovacej žaloby. Súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, inak (a to bez skúmania vecnej stránky návrhu), musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. Či tento záujem jestvuje, skúma súd *ex offio*, t.j. z úradnej povinnosti. Platí to aj pre súd prvej inštancie, aj pre súd odvolací. Pre skúmanie súdu teda netreba, aby takúto obranu (nastolenie tejto otázky) v konaní žalovaný vôbec urobil, napríklad v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je teda nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 v spojení s § 383 CSP).

2.2. Určovacia žaloba potom nie je prípustná (nie je daný naliehavý právny záujem) vtedy, ak rozhodnutie o merite sporu by predstavovalo len rozhodnutie o predbežnej otázke podstatnej pre rozhodnutie iného súdneho sporu, čo v súdnej veci bezpochyby nastalo, pretože tak, ako to konštatoval aj odvolací súd v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ako prejudiciálnu otázku vo vyporiadavacom konaní, bolo potrebné riešiť otázku ne/platnosti tu napádanej darovacej zmluvy (vznesenú žalovanými) v tom zmysle, či daryňa bola v čase jej uzatvorenia schopná posúdiť význam svojho konania a jeho následky, na základe ktorej zmluvy mal žalobca nadobudnúť svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam, ktoré urobil predmetom vyporiadavacieho konania. Záver o neexistencii

naliehavého právneho záujmu na tu požadovanom určení umocňuje i fakt, že nová právna úprava civilného procesu (zák. č. 160/2015Z.z. Civilný sporový poriadok, účinný od 01. júla 2016, pričom v tomto spore určovacia žaloba bola podaná dňa 16. novembra 2017, teda za účinnosti CSP) rozlišuje žaloby na určenie práva podľa § 137 písm. c) CSP a žaloby na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, kde u žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu, pričom zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva prípustnosť konkrétneho určenia právnej skutočnosti, v tomto prípade neplatnosti darovacej zmluvy. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych argumentov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. vyhovujúcim určovacím výroku je potrebné postupom podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 1/ (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci odvolaciemu súdu. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne posúdil otázku prípustnosti určovacej žaloby a naliehavého právneho záujmu. Predmetom konania vedenom na Okresnom súde Kežmarok sp.zn. 2C/100/2009 je žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, pričom námietka neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi V. J. a žalobcom je výlučne otázkou prejudiciálnou, preto žalovaní 1/ a 2/ podali vzájomnú žalobu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy. V prípade posudzovania prejudiciálnej otázky - neplatnosti darovacej zmluvy, jej zodpovedanie nebude vo výrokovej časti rozsudku, na jej základe nemôže dôjsť ani k zmene zápisu vlastníctva v katastri nehnuteľností.

4. Žalobkyňa 2/ v písomnom vyjadrení vyjadrila súhlas s dovolaním žalobcu 1/. Žalovaný 1/ sa v písomnom vyjadrení stotožnil s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré považuje za vecne správne, preto navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení poukázal na to, že má snahu o mimosúdne vyriešenie celého sporu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu 1/ nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9Cdo/72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017, 9Cdo/72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne

prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Žalobca 1/ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

14. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd; vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne; uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho

konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok*, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

16. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

18. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (*quaestio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (*quaestio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018, 9Cdo/213/2021).

19. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd v súlade s vyššie uvedeným skúmal, či dovolateľ vymedzil takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vysvetlili jej podstatu a uviedli súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň ide o otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neriešenú.

20. Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym

zástupcom (advokátom), výslovne odkázal na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z ktorého vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania, následne však uviedol predovšetkým všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, dostatočne jasne a konkrétne však neformuloval žiadnu právnu otázku. Dovolací súd uvádza, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ vyjadril predovšetkým svoj nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu prípadu (sporu), však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

21. Dovolací súd v snahe poskytnúť dovolateľovi odpoveď na jeho námietku nesprávneho právneho posúdenia otázky prípustnosti jeho určovacej žaloby poukazuje na judikát R 1/2023 uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR, podľa ktorého žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. októbra 2022 sp. zn. 1Obdo/51/2021). Predmetom tohto sporu bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy na byt. Dovolací súd v odôvodnení tohto rozhodnutia poukázal na to, že ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu bez akýchkoľvek pochybností považovala žaloby o určenie (ne)platnosti právnych úkonov, podané po 1. júli 2016, za žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorých prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu. Uvedenú rozhodovaciu prax potvrdzujú aj ďalšie rozhodnutia vo veciach sp. zn. 7Cdo/268/2019, 4Obdo/56/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021. Uznesenie sp.zn. 7Cdo/268/2019 z 25. novembra 2020 bolo dokonca publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR ako judikát (R 14/2021). Právny názor, podľa ktorého podľa novej právnej úpravy CSP nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov (právnej skutočnosti), ak to nevyplýva z osobitného predpisu, je prijímaný naprieč senátmi tak občianskoprávnemu, ako aj obchodnoprávnemu kolégia NS SR.

22. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je v súlade s vyššie citovanou ustálenou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu.

23. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcov ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

24. O trovách odvolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni 2/ a žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi 1/ ako neúspešnej strane nepriznal, nakoľko im žiadne nevznikli, žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom na jeho úspech v dovolacom konaní.

25. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.